

Уредништво

Проф. др РАСТКО ВАСИЋ

Проф. др СНЕЖАНА ФЕРЈАНЧИЋ

Доц. др СВЕТОЗАР БОШКОВ

Проф. др КСЕНИЈА МАРИЦКИ ГАЂАНСКИ,
главни уредник

Лоџо

РИМСКА БОГИЊА ДИЈАНА

Аутор

ДАМЈАН ВАСИЋ
графички дизајнер

Штампање зборника омогућило је

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ДРУШТВО ЗА АНТИЧКЕ СТУДИЈЕ СРБИЈЕ

АНТИКА
И САВРЕМЕНИ СВЕТ
ДАНАС

Зборник радова

ДРУШТВО ЗА АНТИЧКЕ СТУДИЈЕ СРБИЈЕ

Београд 2016

Др ГОРДАН МАРИЧИЋ
 Филозофски факултет
 Универзитет у Београду

ЕЛЕМЕНТИ ГРЧКЕ ТРАГЕДИЈЕ И САТИРСКЕ ДРАМЕ У ФИЛМУ *МОЋНА АФРОДИТА* ВУДИЈА АЛЕНА

Апстракт: У овом раду биће речи о везама између грчке трагедије и сатирске драме и филма *Моћна Афродита* Вудија Алена из 1995. године. Од античког театра у Таормини на Сицилији, пут камере води нас у Њујорк, где спортски новинар Лени Вајнриб, уз помоћ хеленских јунака и својих савременика, упадајући у митске ситуације, покушава да среди свој турбулентни живот и сачува породицу.

Кључне речи: Вуди Ален (1935), *Моћна Афродита*, грчка трагедија, Софокле, сатирска игра, хибрис, трагичка иронија, антроподикеја

Вудија Алена, несумњиво једног од највећих редитеља 20. а, богами, и 21. столећа, прати небројено много следбеника, тумачи велики број критичара. Излазе књиге, штампају се чланци. Где се ту може уденути један класичар и драматург у покушају да каже понешто ново? Можда баш у један од Аленових најлажљивије сатканих филмова, у *Моћну Афродиту*. Све што постоји у филму има своју функцију, ништа ту није случајно. Нећу имати времена и простора да на све те креативне вињете укажем, али ћу упутити читаоца на реченице из којих ће сазнати нешто више о Вудију Алenu.

С обзиром на то колико га често помиње, могли бисмо закључити да је Софокле¹ Аленов омиљени грчки трагичар. Како наводи А. М. Андризано (А. М. Andrisano),² и сам наслов филма могао би да исходи из *Трахинјанки*.

Велика снаја твоја, Кијридо, увек доноси победу.

μέγα τι σθένος ἂ Κύρις ἐκφέρειται νίκας αἰεί.³

Наслов и уводну шпицу, како је приметила Анђела Марија Андризано, прати модерна грчка музика, коју на бузукију изводи Василис Цицанис (*Neo*

¹ У филмовима *Злочини и њрекришаји* (*Crimes and Misdemeanors*, 1989) и *Меч-лојџа* (*Match Point*, 2005).

² А. М. Andrisano, *Aristofane a Manhattan: Mighty Aphrodite di Woody Allen*, *Dionysus ex machina V* (2014), 350. Велику захвалност дугујем Сањи Настић, која ми је овај изузетан текст превела са италијанског.

³ Софокле, *Трахинјанке*, 498, превела Ана Шуменковић.

Minore). Први кадрови филма приказују сунцем обасјани грчко-римски храм у Таормини: затим видимо сцену и гледалиште (које је празно), а у дну се указује Етна под снегом. Нема сумње, налазимо се на Сицилији „у касно пролеће нашег времена, у доба када су се иначе постављале трагедије у античким театрима, па и у овоме у Сиракузи.“⁴ Долазе хор и хоровађа под маскама. Занимљиво је да они нису обувени у котурне, како би приличило глумцима у грчкој трагедији, него носе сандале, које су карактеристичне за комедију. Можда већ овим костимским нагласком Ален хоће да истакне да нећемо гледати трагедију, него неки међужанр. Асоцијације неминовно вучу ка сатирској драми, где упад ових демона природе у озбиљан и крвав свет трагедије релативизује озбиљност ситуације (као у Еурипидовом *Киклоу*, на пример) и изазива смех.⁵ Такође, не да нам да догађаје које пратимо схватамо сувише озбиљно, да се одвећ у њих уживљавамо.

Вратимо се филму. Почину жалопојке хора и подсећања на трагичне митске личности и догађаје: Ахила, Едипа, Медеју. Али ту је и Лени Вајнриб, „чија је прича грчка и ванвременска, као и судбина сама (take for instance the case of Lenny Weinrib,⁶ a tale as Greek and timeless as fate itself).“⁷ Камера нагло прелази на један ресторан на Менхетну. За столом су Лени (Вуди Ален), спортски новинар, и његова жена, галеристкиња Аманда (Хелена Бонем Картер). Они вечерају са паром који очекује дете. Аманда жели дете – можда заведена и трудноћом своје пријатељице – али исто тако не жели да буде годину дана одвојена од посла. Била би, међутим, спремна да дете усвоји. Лени је већ био у браку, али деце нема, премда је спреман да истакне своје изванредне гене (award-winning genes). Разговор се наставља; Лени би радије девојчицу, јер дечак – у опет једној типичној аленовској реченици која укида озбиљност – може постати страшна претња: „Он напуни тринаест, ми одемо на спаваћац, а он нам секиром располугу главе (he turns thirteen, we go to sleep at night, he'd split our head with an axe).“

Премда у начелу противан, Лени, затечен у сали за бокс, пристаје на усвајање мушког детета. Аманда је ауторитативна и убедљива: то је тек рођена беба, никаквих административних проблема нема, родитељи је никад неће потражити. Како године пролазе, испоставља се да је мали Макс геније (у тражењу имена детету, сазнајемо за многе Вудијеве глумачке, музичке и

⁴ Andrisano, *op. cit.*, 351.

⁵ Вид. G. Maričić, *Satirska drama danas: teorija ili teatar?*, Beograd 2008.

⁶ Лени Вајнриб (Lenny Weinrib, 1935–2006) је чувени њујоршки глумац, писац и војска астор познатих цртаних филмова (Скуби Ду, рецимо). Ово није случајна омонимија, већ нас Ален наводи у правцу од Менхетна до Централне Европе (јеврејско име пољског порекла). Име такође подвлачи и пародијско значење које редитељ жели да створи: „Ово је полуозбиљна прича која изазива осмех и смех, наводи нас да размислимо о битним питањима (идентитет, генетско наслеђе, брачна криза итд.) и која понекад изненађујуће представља централну улогу случаја – туче еурипидовског порекла у животима Њујорчана двадесетог века.“ Вид. Andrisano, *op. cit.*, 352.

⁷ Све одломке из *Моћне Афродите* превео је Гордан Маричић.

спортске хероје). Лени, логично, закључује да његов усвојени син мора бити потомак генијалних родитеља и одлучује да их потражи. Пошто је спортски новинар, има добре везе и то неће бити тежак посао. Лени је све ближи Максу што се више даљи од Аманде, која лагано тоне у флерт са својим колегом, богатим галеристом Џеријем Бендером (Питер Велер).

У бескрајно забавној сцени у социјалној служби, Лени покушава да открије Максово порекло, али му службеница не дозвољава. Од истог га одвраћа и хоровађа (Мјуреј Абрахамс). Лени га, међутим, зауставља, опет пародистички, говорећи му да он – као и хор – ионако ништа не чини и не помаже, лукаво га подсећајући на његова литерарна ограничења:

„Зато ћеш ти увек бити само члан хора, јер ништа не радиш. Ја дедам. Ја сам човек од акције. Ја покрећем ствари.“

„*That’s why you will always be a chorus member, because you don’t do anything. I act. I take action. I make things happen.*“

И ево нас сада пред остварењем хибриса. Лени жели да учини нешто што му је вишим законима забрањено.

ХОР: Не иди даље!

ХОРОВОЂА: Знам на шта мислиш и заборави на то.

ЛЕНИ: Та мисао ме је заокупља.

ХОР: Проклета судбина! Боље је да неке мисли остану недомишљене.

ЛЕНИ: Кладим се да клинац има мајку која је динамит.

ХОРОВОЂА: Можда је све наследио од оца.

ЛЕНИ: Све? Не верујем, али сазнаћу.

ХОР: Пустите лава да спава!

ХОРОВОЂА: Радозналост нас убија . . . Шта то радиш, Вајнрибе? Ти кршиш закон.

ЛЕНИ: Постоји виши закон. Сазнаћу ко му је мајка.

КАСАНДРА: Ниси смео да је тражиш. Видим велико зло.

ЛЕНИ: Е јеси Касандра! Морам ово да истражим.

КАСАНДРА: Много ће ти жао бити. Врло брзо.

ХОР: Јадни Вајнрибе! Врати се. Не пачај се више у то. Прихвати истину.

КАСАНДРА: Видим невољу, видим катастрофу!⁸

CHORUS: Don’t go any further.

CHOREUTES: I know what you’re thinking and forget it.

LENNY: The thought’s been put in my head.

CHORUS: Cursed fate. Certain thoughts are better left unthunk.

LENNY: I bet this kid has a dynamite mother.

⁸ Све одломке из филма *Моћна Афродита* превео је Гордан Маричић. Као извори коришћени су сценарио објављен на: http://www.script-o-rama.com/movie_scripts/m/mighty-aphrodite-script-transcript-woody.html, и познате реплике: http://www.imdb.com/title/tt0113819/trivia?tab=qt&ref=tt_trv_qu.

CHOREUTES: Maybe he got everything from his father.

LENNY: Everything? That's unlikely, but I'm going to find out.

CHORUS: Let sleeping dogs lie!

CHOREUTES: Curiosity kills us . . . What are you doing Weinrib? You're breaking the law.

LENNY: There's a higher law. I can find out who the mother is.

CASSANDRA: You never should've looked for her. Now I see big trouble.

LENNY: You're such a Cassandra! I gotta check this out.

CASSANDRA: You'll be very sorry. Quite now.

CHORUS: Poor Weinrib! Turn back. Don't meddle any further. Accept the truth.

CASSANDRA: I see disaster. I see catastrophe.

Усред драматичног дијалога, усред озбиљности и опасности које треба да створи Ленијев следећи потез, Вајнриб све то прекида једним поспрдним обраћањем Касандри, слично како то чине сатири у сатирској драми. Када хоровађа каже Ленију да крши закон, Лени му реплицира да постоји и виши закон. Дијалог може да подсети на Антигону и Креонта из Софоклове *Антигона*:

Κρέων
καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

Ἀντιγόνη
οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη
τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισεν νόμους.
οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ῥόμην τὰ σὰ
κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κάσφαλῆ θεῶν
νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν.⁹

KREONT:

Pa kako se drznu unatoč tom?

ANTIGONA:

*Jer nalog, o kom zboriš, ne proglasi Zeus,
nit Pravda, ukućanka svijeta podzemnog,
već oni drugi zakon daše ljudstvu svem.
Ja ne smatrah tvoj nalog tako svesilnim,
da mogao bi smrtnik božji kršit glas,
što vječit je i ako nikad nepisan.¹⁰*

Резултат претраге је, међутим, поприлично неочекиван. Максова мајка је порно-глумица и проститутка Лесли Рајт илити Лина Еш илити Џуди

⁹ Софокле, *Антигона*, 449–455. Текст је преузет са сајта www.perseus.tufts.edu: Sophocles, *Antigone*, ed. F. Storr.

¹⁰ Sofoklo, *Kralj Edip / Antigona*, prev. B. Klaić, Sarajevo 2005, 119.

Кам¹¹ (Мира Сорвино). Преко својих веза Лени заказује састанак. У Линдином стану, Лени је такнут „глумичином“ лепотом, али и потпуно збуњен кичастим еротским декором. Већ ту, он покушава да се умеша у Линдин живот и „врати је на прави пут“. Она га избацује. Ипак, спортски новинар је упоран. Линда и он се полако зближавају. Лени се распитује о њеном пореклу, прецима, рођацима. Испоставља се да је једино стриц био одличан математичар, али и масовни силоватељ (He was a serial rapist. He spent his whole life in jail, but if he had gone straight, he might have been very good in math). Мали Макс рођен је случајно, тако што је пукао кондом, те Линда не зна ни ко му је заправо отац. Ипак, поред лепоте, Лени увиђа Линдину бистрину, а пре свега доброту. За карактерну глумицу она ипак нема дара, што увиђамо док чита одломак из *Филаделфијске њриче*.¹² Лени жели да јој помогне да се извуче из света блудница и врати се послу фризерке, који је раније успешно обављала, пронађе сталног партнера и заснује породицу. За то ће морати добрано да се потруди и да Линдином макроу набави карте за ложу, за утакмицу Никса. Изјавивши како није Ахилеј (Achilles only had an Achilles heel, I have an entire Achilles body), Лени памећу ипак успева да надмудри сводника Рикија (Ден Моран) и спасе и себе и Линду. Хор му скреће пажњу да је то још један хибрис: Лени се меша у Зевсов посао, бирајући Линди припростог боксера Кевина (Мајкл Рапапорт), који жели да узгоја лук и да има поштену жену која личи на његову мајку. Лени га лаже о Линди, представља је као глумицу са Шиндлерове листе, али и девојку којој би најмилије било да се скраси у неком малом месту. Истина избија на видело: Кевинови другови откривају Линдин порно-филм и пуштају му га. Раскид је неминован. Лени га затиче пред улазом у њену зграду. Кевин је бесан и на Ленија и на Линду. Линду је чак и ударио. Лени одлази код Линде. Они, наизглед поражени, „лузери“, како их је крстила Линда, размењују нежности и, коначно, воде љубав. Истовремено, Бендер и Аманда долазе до свог крешченда. После пољупца, Аманда бежи, схватајући да је непоправљиво заљубљена у Ленија. Линда још једном безуспешно покушава да се помири са Кевином, па одлучује да се врати у свој завичај. Појављује се *deus ex machina*, пилот из хеликоптера који је остао без горива, па се спустио крај пута. Он није љубоморан на Линдину прошлост, Линда постаје успешна фризерка, а срећан брак окруњује кћи, зачета у оној ноћи љубави са Ленијем. Филм се завршава сусретом Ленија и Линде у тржном центру: Лени је са Максом, Линда са својом бебом. Нико ником ништа не признаје.

Ако покушамо да успоставимо везу између Софокловог *Госиодара Едипа* и Аленове *Моћне Афродитије*, схватићемо да мит о Едипу, тј. драму, гледамо из друге визуре – не шта је било после, него шта је било пре. Подсетимо се, укратко, мита: Лај, краљ Тебе и муж Јокастин, сазнаје из пророчишта

¹¹ Пошто је то њено уметничко име, а с обзиром на уметнички жанр, она би могла бити Цуди Сврш.

¹² Везу између Аленове Линде Еш и Шоове (G. B. Shaw) Елизе Дулитл из комада *Пиџмалион* (*Pigmalion*, 1913), која се, макар лабаво може успоставити, препустићемо сериозним критичарима.

у Делфима да никако не сме да постане отац, јер ће га рођени син убити, и оженити се његовом супругом. Ипак, Едип се рађа после једне пијане ноћи¹³ и Лај наређује да се дете изложи на планини Китерон. Едипа налази пастир и предаје га на бригу краљу Коринта Полибу¹⁴ и његовој жени Мерови¹⁵ који су бездетни. После много година, Едип сазнаје за пророчанство и, ужаснут, бежи из Коринта, успут убивши неког старца. Тај старац је Лај.

Дакле, у овом филму можемо видети и Едипово одрастање у Коринту. Само, Едип је Макс, Полиб Лени Вајнриб, Меровија је Аманда, а Јокаста Линда. Едип, Јокаста и Лај појављују се у филму и обраћају нам се заједно са хором, а Макс неће постати Едип јер не постоји пророчанство о њему – или га бар ми не знамо. Занимљиво, али не случајно, и Полиб је, као и Лени, отац једног ванбрачног детета, али не са Јокастом: његова кћи је Алкиноја,¹⁶ коју Атина кажњава због непоштовања везиље. Као и Лени, Полиб о томе не зна ништа. Сусрет Ленија и Линде у тржном центру, на крају филма, представља трагичку иронију. То је ситуација у којој публика, заједно са аутором, зна шта се дешава на позорници или шта је изречено, а драмска лица су у незнању.

Могуће је да је и сама поставка филма рађена по угледу на античку драму. Имамо три главна глумца¹⁷ – Ленија, Линду и Аманду, петнаест чланова хора и корифеја, обавезног Гласника и античке личности које нас упозоравају или обавештавају о радњи. Врло је занимљив приказ хора. Он отвара филм и обавештава нас о радњи. Хореути имају трагичке маске до пола лица,¹⁸ али не носе котурне већ сандале¹⁹ које, како сам већ навео, релативизују евентуалну трагичност у наставку. С. Баело Аљуе (S. Baelo Allue)²⁰ пише о сатирској драми чија функција јесте била да после многих сата ужаса ма-

¹³ „U Euripidovim *Feničankama* priča je malo začinjena: Jokasta priča kako je Apolon savetovao Laju da ostane bez dece zato što će ga njegov sin ubiti. Ali, pijan, on je ipak spavao sa Jokastom i posejao sina (20–21). Pijanstvo je Euripidov dodatak. Veliki majstor dramskog efekta nije odoleo iskušenju da malo jarkijim bojama oboji epizodu koja je kod drugih daleko jednostavnija.“ Вид. *Edip, mit, tragedija*, у: Ј. Нристић, *О трагедији*, Београд 1998, 46.

¹⁴ Полиб, краљ Коринта, заједно са својом женом био је добар и нежан отац Едипу, који је, пошто је чуо за пророчанство, отишао из Коринта. Вести о Полибовој смрти у Софокловом *Госпођину Едипу* доноси Јокасти Гласник из Коринта, и Едип верује да се пророчанство није остварило. Полиб је, иначе, и Алкинојин отац, мада он за то не зна, чиме је сличан Ленију Вејнрибу.

¹⁵ Име Полибове жене јавља се у две варијанте; она је или Меровија, или Перибоја. Код Софокла, јавља се прва верзија – Меровија.

¹⁶ Алкиноја, Полибова кћи и жена Амфилоха, Дријатовог сина, није хтела да плати везиљи Никандри за њен труд; бесна, ова се молила Атини, заштитници везиља, да је освети. Атина је Алкиноју занела страшћу према Ксанту са Самоса, и ова је, оставивши мужа и децу, пошла са њим. Када се освестила у току пута, бацила се од туге са брода у море.

¹⁷ Трећег глумца у античку трагедију увео је Софокле.

¹⁸ Нађени су прикази управо оваквих трагичких маски, поред оних које прекривају цело лице, које ће Ален такође искористити у завршном делу филма, претварајући их у комичне.

¹⁹ Сандале су, у антици, биле стандардна обућа комичких глумаца.

²⁰ S. Baelo Allue, *Parody and Metafiction in Woody Allen's Mighty Aphrodite*, EPOS, XV (1999), 400.

ло олакша публици. Она сматра да је то и функција финалне песме и кореографије у филму: нема оптимистичније и опуштеније песме од *When You are Smiling (The Whole world Smiles with You)*. Завршни кадрови *Моћне Афродите* нуде нам заједништво, пољупце и загрљаје. Срећни су обични смртници (Аманда, Лени и Макс су заједно, супружанска страст се разбуктала; Линда је удата за пилота хеликоптера, мајка је преслатке девојчице, успешна фризерка; Кевин живи у Вемпсвилу (Vampsville) као узгајатељ лука, поред њега је једна мирна женица, слутимо, савршена партнерка; сводник Рики и његов пријатељ уживају на утакмици Никса, богови збијају шале, смеју се, плескају (чак и Едип страсно љуби Јокасту), свеједнако гледајући плес хора.

С. Баело Аљуе пише да овакав крај представља пародију конвенција класичног Холивуда, где срећни крај мора остати неприкосновен, све могуће претње су предалеко.²¹

Овде бих се вратио на почетак. На тренутак кад хор упозорава да је Ленијева прича трагична као што су и грчке. И актуелна. То је Еурипидова антропоидеја. Као што се Лени осећа усамљен у таксију са Амандом схватајући да њихова љубав бледи (разговор је на граници свађе, усиљен је, каснији секс очајан) гледајући кроз прозор заљубљени пар, тако нас, рекао бих и Еурипид у 5. веку пре н. е. и Вуди Ален у 20, упозоравају да је човек веома сам и усамљен. То је антропоидеја „најтрагичнијег од свих трагика“. Пишући о Еурипидовој драми *Херакле*, Ф. Велакот (P. Vellacott)²² назначио је: „Свет, овде представљен, нама је познати свет у којем ни рођење, ни богатство, ни побожност, ни храброст, ни невиност не дају никакво јемство против моћи зла или пакости случаја. Човеков дух треба да тежи очувању јединства кад се богови повуку или стану на страну зла; (да стреми) ведром очају у којем је човек свестан да људски дух највећу наду проналази у себи самом. А у Хераклу постоји још једно охрабрење: снага пријатељства међу људима као једини прави извор у дубинама патње.“ Из ненадмашног Вудијевог хумора, могли бисмо изабрати овај одломак – да нас насмеје, али и црвеним подвуче претходни одломак. У драматичном тренутку хор позива Зевса у помоћ. Авај, јавља се телефонска секретарица:

„Хм, овде Зевс. Тренутно нисам код куће, али можете оставити поруку и ја ћу вас позвати. Молим вас, почните да говорите после звучног сигнала.“

„*Um, this is Zeus. I'm not home right now, but you can leave a message and I'll get back to you. Please start speaking at the tone.*“

На срећу, Вуди Ален нас је брижно пазио са својим хором. На тренутак ми се учинило да и сам игра и пева *When You are Smiling (The Whole world Smiles with You)*.

²¹ Ibid.

²² Euripides, *Medea and Other Plays (Hecabe, Electra, Heracles)*, Translated with an Introduction by P. Vellacott, Penguin Books, England – U. S. A. – Australia 1971, 14–15, одломак превео Гордан Маричић.

ИЗБОРИ

- W. Allen, *Mighty Aphrodite*: http://www.script-o-rama.com/movie_scripts/m/mighty-aphrodite-script-transcript-woody.html; http://www.imdb.com/title/tt0113819/trivia?tab=qt&ref_=tt_trv_qu
- Euripides, *Medea and Other Plays (Hecabe, Electra, Heracles)*, Translated with an Introduction by P. Vellacott, Penguin Books, England – U. S. A. – Australia 1971.
- Sophocle, *Théâtre complet*, Traduction, préface et notes par Robert Pignarre, Paris 1964.

ЛИТЕРАТУРА

- A. M. Andrisano, *Aristofane a Manhattan: Mighty Aphrodite di Woody Allen*, *Dionysus ex machina* 5 (2014), 350.
- S. Baelo Allue, *Parody and Metafiction in Woody Allen's Mighty Aphrodite*, *EPOS* 15 (1999).
- P. G. Barberà, *Woody Allen and the spirit of Greek Tragedy: from Crimes an Misdemeanors (1989) to Match Point (2005)*, <http://www.publicacions.ub.edu/revistes/bel-ls17/documentos/589.pdf>
- I. Boff, *An analysis of Woody Allen's "Mighty Aphrodite" by means of relevance theory*, *Revista Virtual de Estudos da Linguagem* 5, n. 8, março de 2007.
- A. Foka, *Remixing Classics for the Screen: Woody Allen and the Classical Tradition*, <http://static1.squarespace.com/static/533461f3e4b0ff9f7f2c7731/t/53cff5ede4b0e5d4e6c2134b/1406137837261/RemixingClassicsScreen+July+2014.pdf>
- S. Goldhill, *How to Stage Greek Tragedy Today*, Chicago – London 2007.
- J. Hrstić, *O tragediji*, Beograd 1998.
- G. Maričić, *Satirska drama danas: teorija ili teatar?*, Beograd 2008.
- M. P. Nichols, *Reconstructing Woody. Art, Love, and Live in the Films of Woody Allen*, New York – Oxford 1998.

GORDAN MARIČIĆ, PhD

Faculty of Philosophy
University of Belgrade

ELEMENTS OF GREEK TRAGEDY AND SATYR DRAMA IN WOODY ALLEN'S FILM *MIGHTY APHRODITE*

Summary

In his irresistibly witty film *Mighty Aphrodite*, Woody Allen actually shows that the ancient and the modern men are troubled by the same problems. Mythical stories are not just stories, but also the paths we walk, where we may stumble and get up, and, more or less, find ourselves, the people of the twenty first century.

Keywords: Woody Allen (1935), *Mighty Aphrodite*, Greek tragedy, Sophocles, satyr play, hybris, tragic irony, anthropodicy

ИЗДАВАЧ

Друштво за античке студије Србије, Београд

За издавача

Проф. др Ксенија Марицки Гађански

УДК

Нада Новаков

Лектура

Татјана Пивнички Дринић

Прелом, графичко уређење
и дизајн корица

Милан Милетић

Штампа

„Скрипта интернационал“, Београд

Тираж 120

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

930.85(37+38)(082)

7.032(38)(082)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп Антика и савремени свет данас (9 ; 2015 ; Србија)

Антика и савремени свет данас : Зборник радова / [главни уредник Ксенија Марицки Гађански]. – Београд : Друштво за античке студије Србије, 2016 (Београд : Скрипта интернационал). – 375 стр. ; 24 см. – (Едиција Антика и савремени свет)

Текст на више језика. – Текст ћир. и лат. – Тираж 120. – Стр 5: Реч унапред / Ксенија Марицки Гађански. – Учесници скупа 2015.: стр. 265–271. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Библиографија уз сваки рад. – Резимеи на више језика.

ISBN 978-86-89367-05-8

а) Хеленизам – Зборници б) Уметност, грчка античка – Зборници

COBISS.SR-ID 224059660